

De energiekwaliteit van het bestaande woningenpark

Prof. dr. ir. arch. Griet Verbeeck

Faculteit Architectuur & Kunst, Universiteit Hasselt

Jaarvergadering BMP-PMC, Brussel, 1 oktober 2015

We zijn op de goede weg, maar nemen te kleine stapjes

Isolatie in de drie gewesten

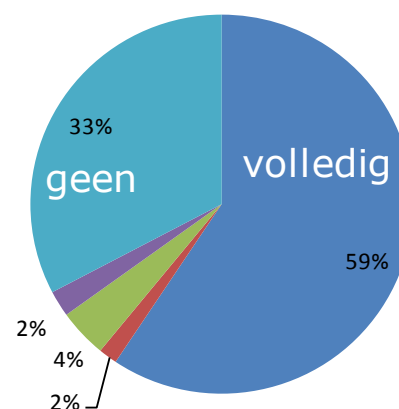
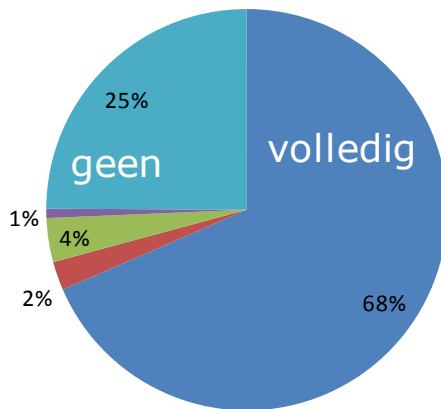
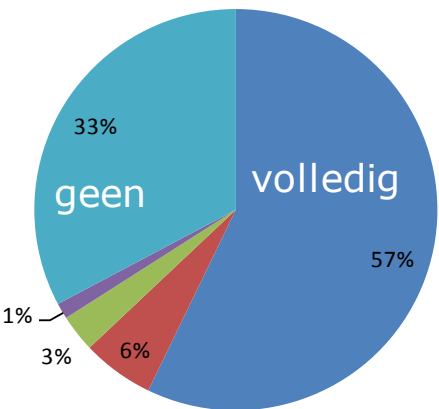
Dak/zoldervloerisolatie

Brussels region

Flemish region

Walloon region

- Complete dwelling has roof or attic-floor insulation
- 3/4 dwelling has roof or attic-floor insulation
- 1/2 dwelling has roof or attic-floor insulation
- 1/4 dwelling has roof or attic-floor insulation
- No roof or attic-floor insulation

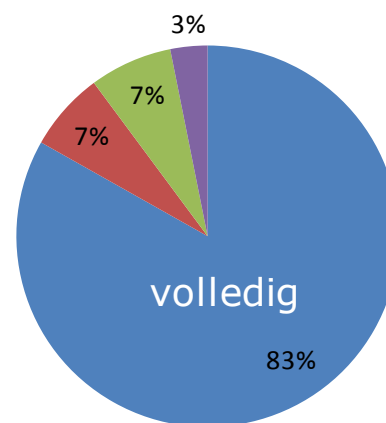
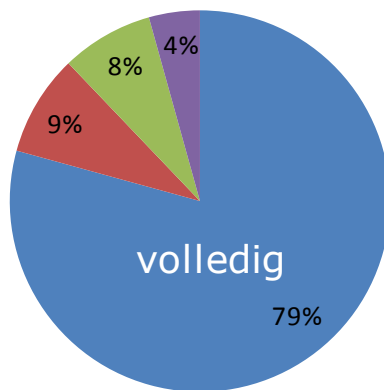
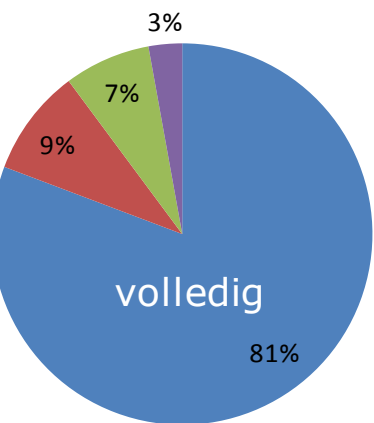
Isolerend glas

Brussels region

Flemish region

Walloon region

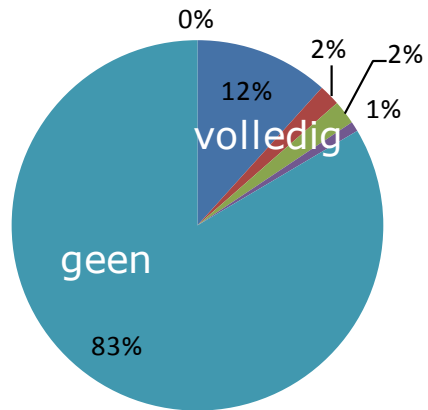
- Complete dwelling
- 3/4 of the dwelling
- 1/2 of the dwelling
- 1/4 of the dwelling

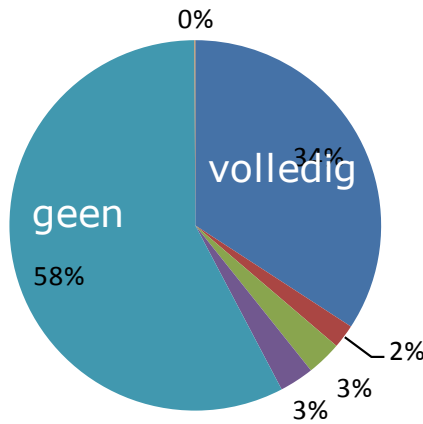
Isolatie in de drie gewesten

Muurisolatie

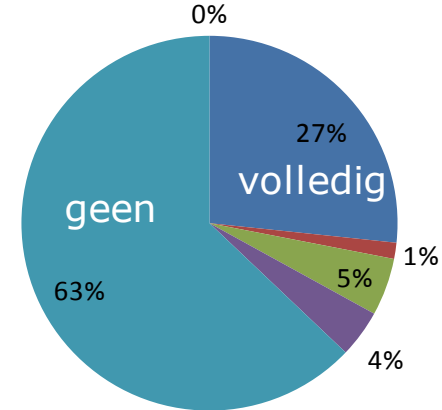
Brussels region

Flemish region

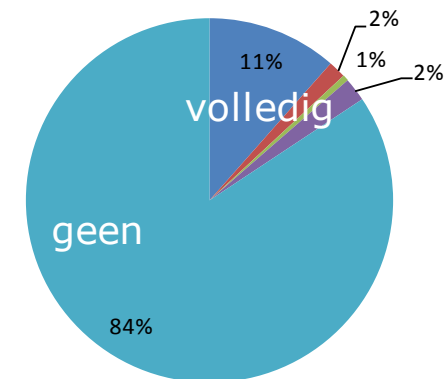
Walloon region

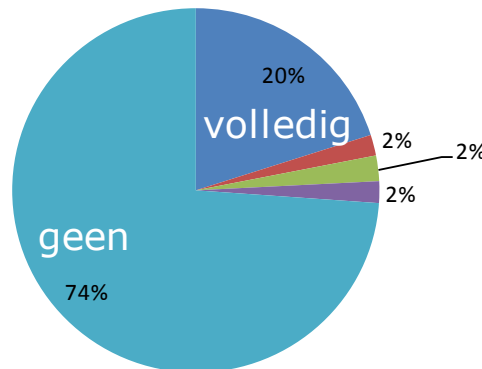
- Complete dwelling has outer wall insulation
- 3/4 dwelling has outer wall insulation
- 1/2 dwelling has outer wall insulation
- 1/4 dwelling has outer wall insulation
- No insulation
- not known

Vloerisolatie

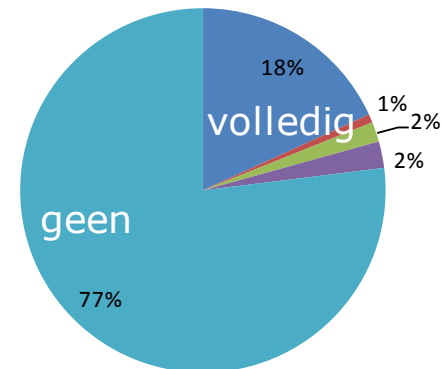
Brussels region

Flemish region

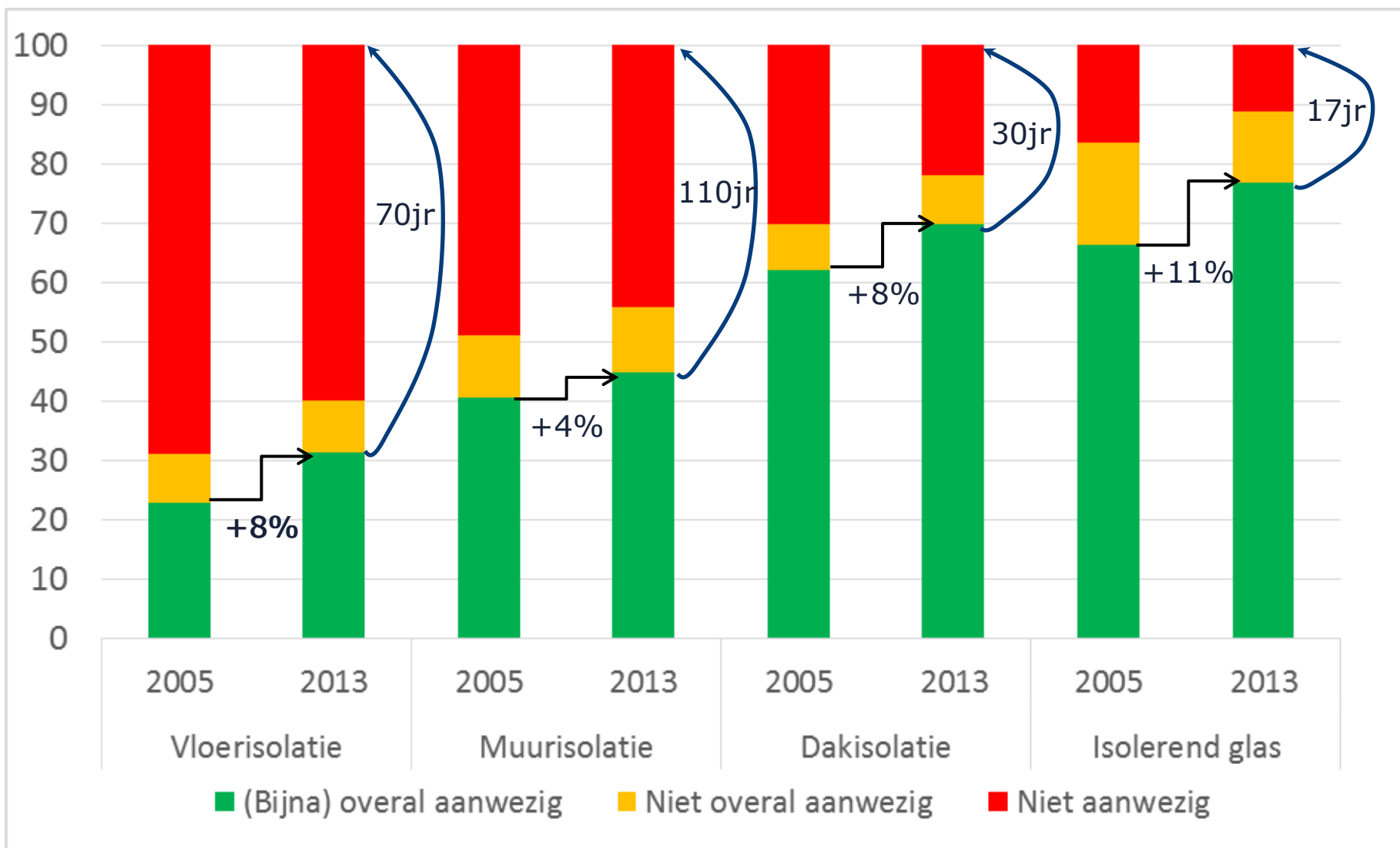

Walloon region

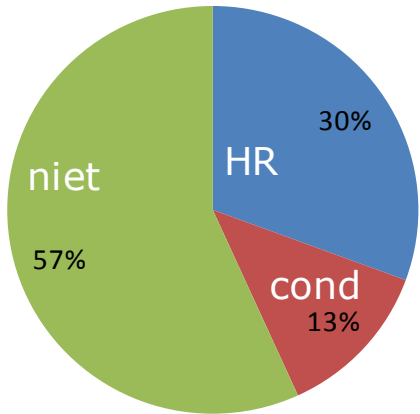
- Complete dwelling has floor insulation
- 3/4 dwelling has floor insulation
- 1/2 dwelling has floor insulation
- 1/4 dwelling has floor insulation
- No floor insulation

Isolatie in Vlaamse woningen

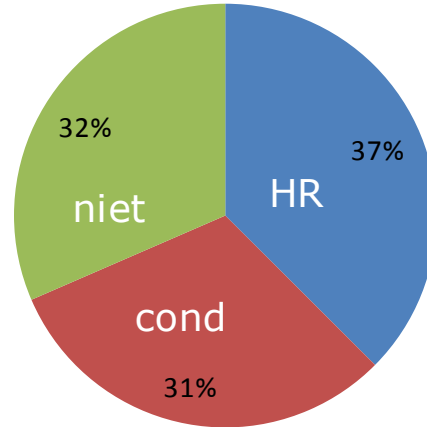

Verwarming in de drie gewesten

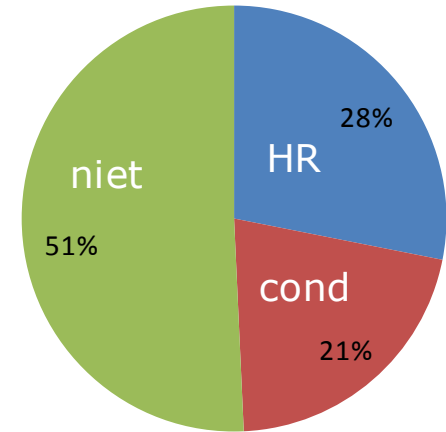
Brussels region

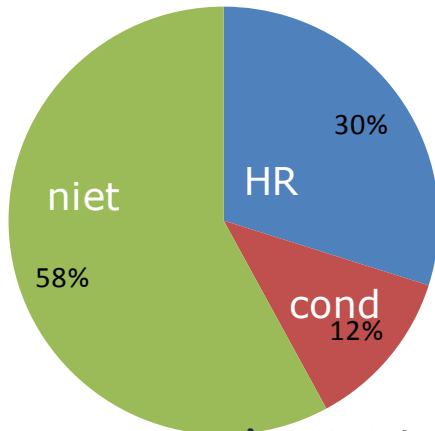
Gasketels Flemish region

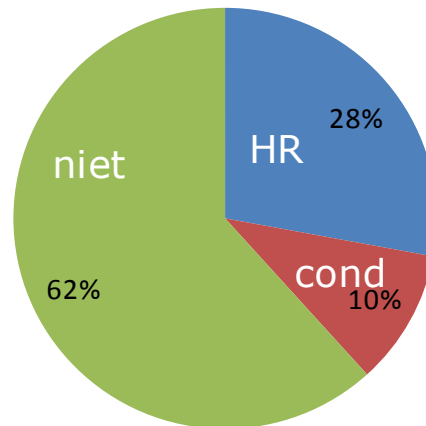
Walloon region

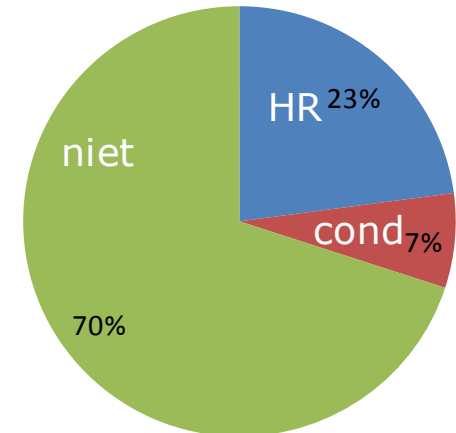
Brussels region

Stookolieketels Flemish region

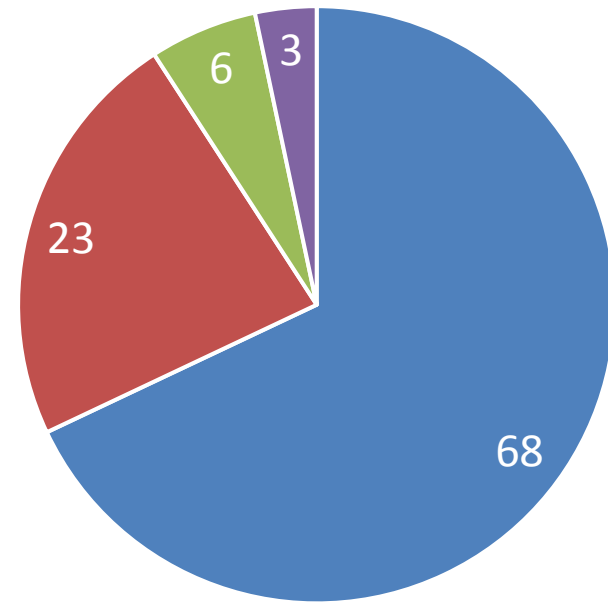
Walloon region

Verwarming in Vlaamse woningen

Aanwezigheid label bij ketels:

- CE, HR+, HR-TOP, Optimaz, Optimaz Elite: als indicatie voor energie-efficiëntie
- Bij 58% van de gasketels
- Bij 29% van de stookolieketels

■ Aardgas ■ Stookolie ■ Elektriciteit ■ Andere

→ 46% van de ketels heeft een energie-efficiënt label

Duurzame energie in Vlaamse woningen

- 2005 → 2013: van 5% naar 9%
maar blijft globaal nog beperkt aanwezig
- Voornaamste hernieuwbare energie:
  1. Zonnepanelen: 8%
  2. Zonnecollectoren: 2%
  3. Warmtepomp: 1%

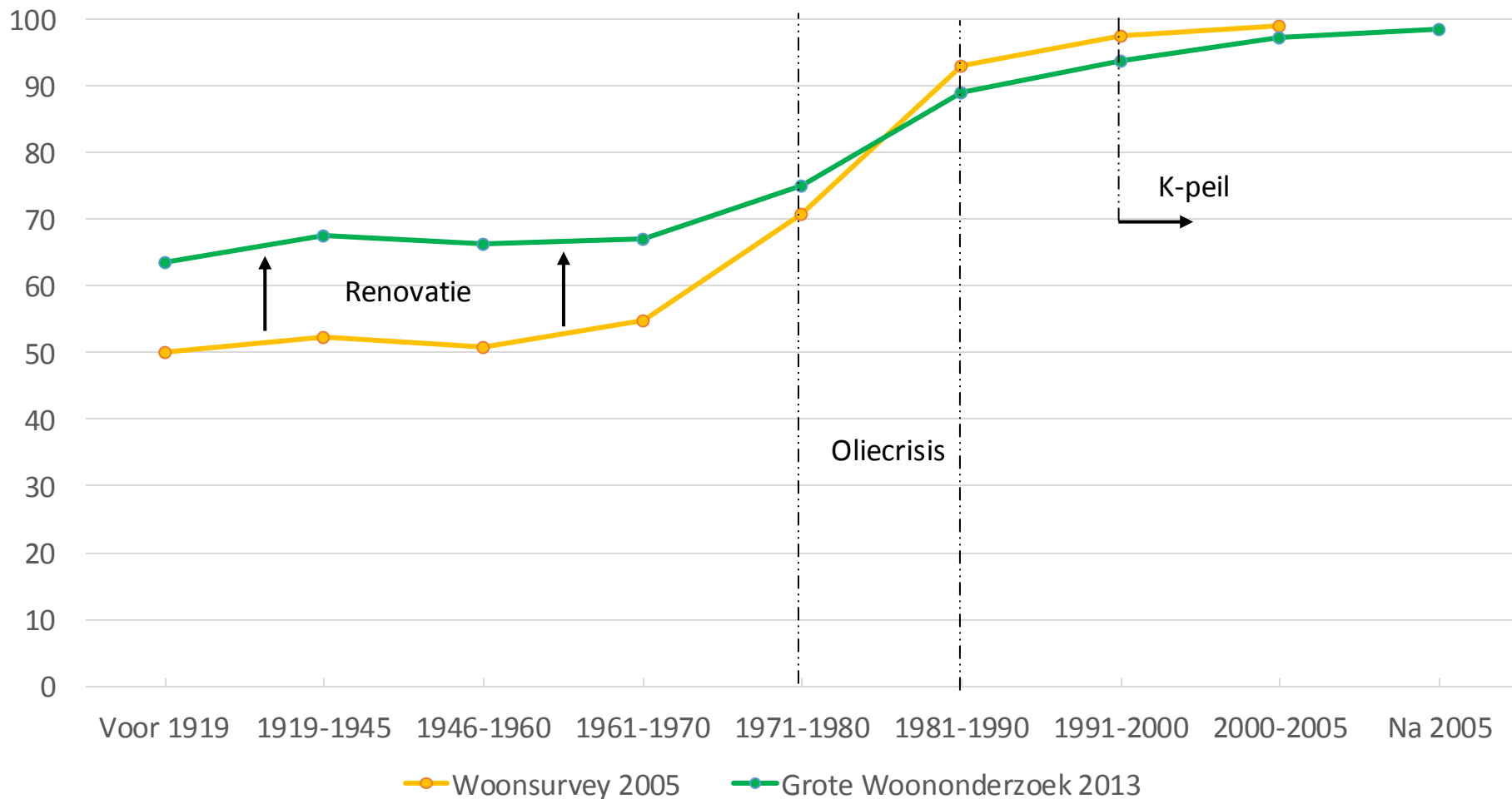

Niet elke woning is even goed geïsoleerd.

Bouwperiode – isolerend glas

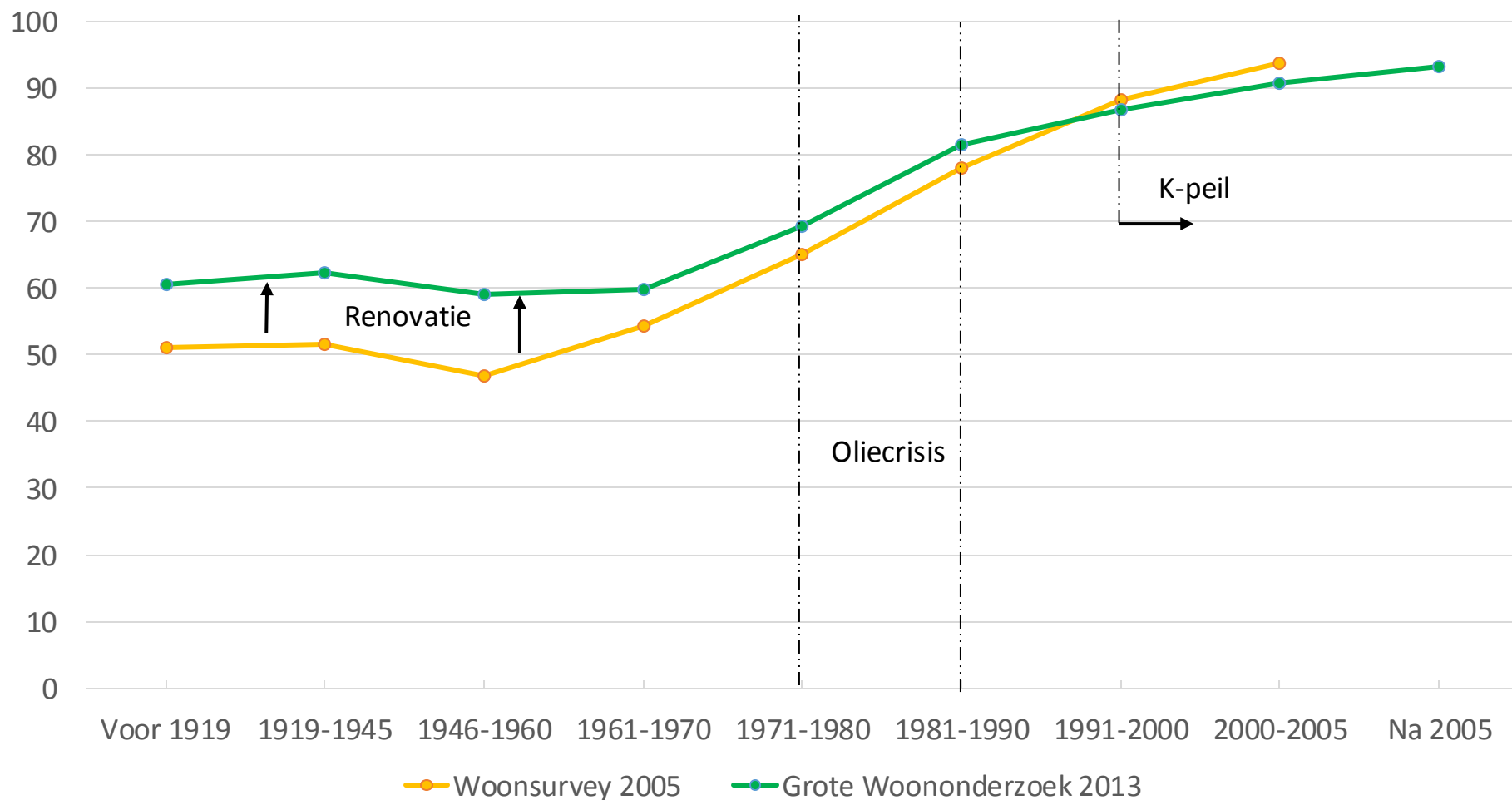
Aandeel woningen waar isolerend glas (bijna) overal aanwezig is naar bouwperiode, in %, Vlaanderen, 2005 en 2013

Bron: Woonsurvey 2005 en Grote Woononderzoek 2013

Bouwperiode – dakisolatie

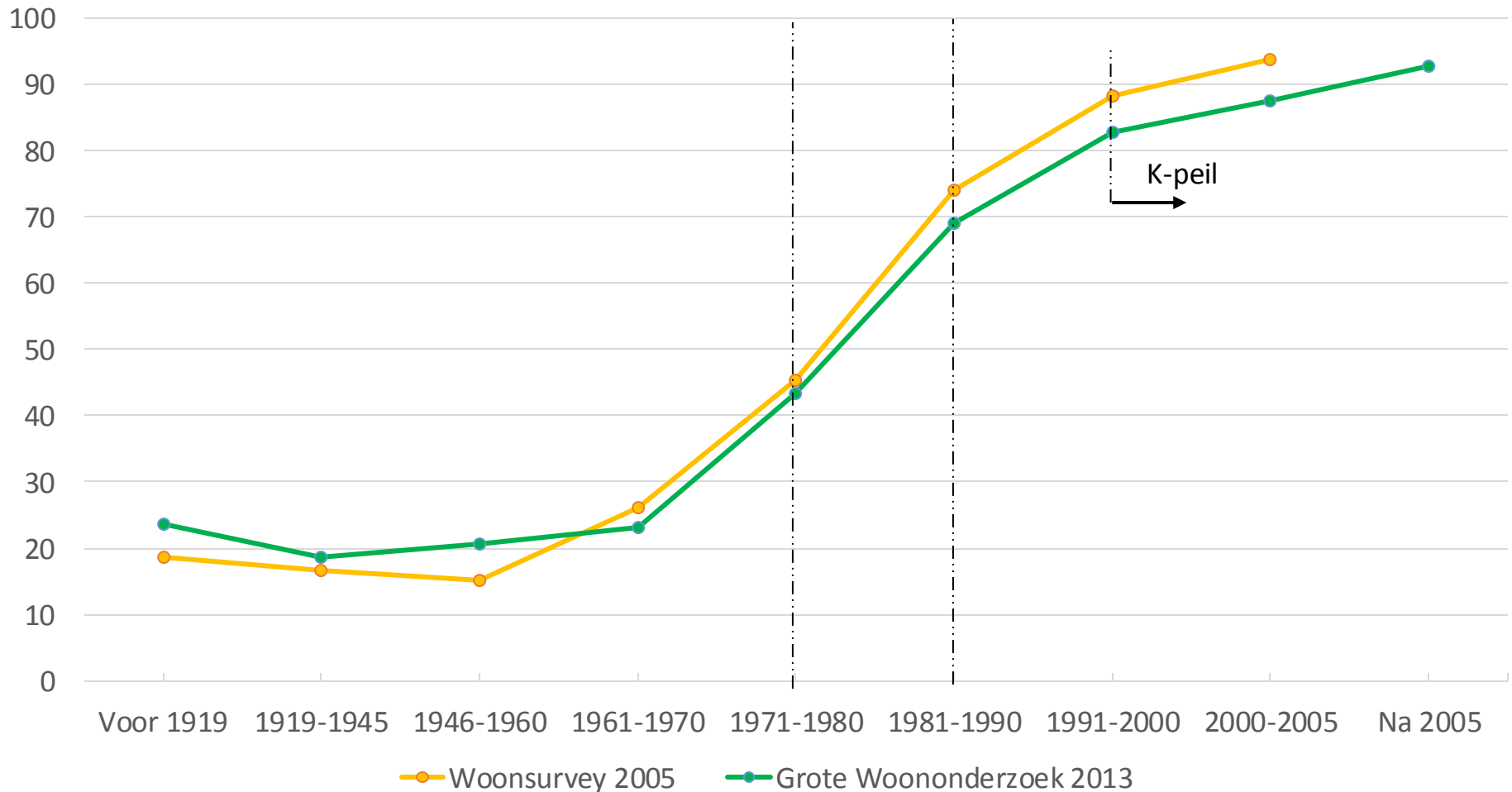
Aandeel woningen waar dakisolatie (bijna) overal aanwezig is naar bouwperiode, in %, Vlaanderen, 2005 en 2013

Bron: Woonsurvey 2005 en Grote Woononderzoek 2013

Bouwperiode – muurisolatie

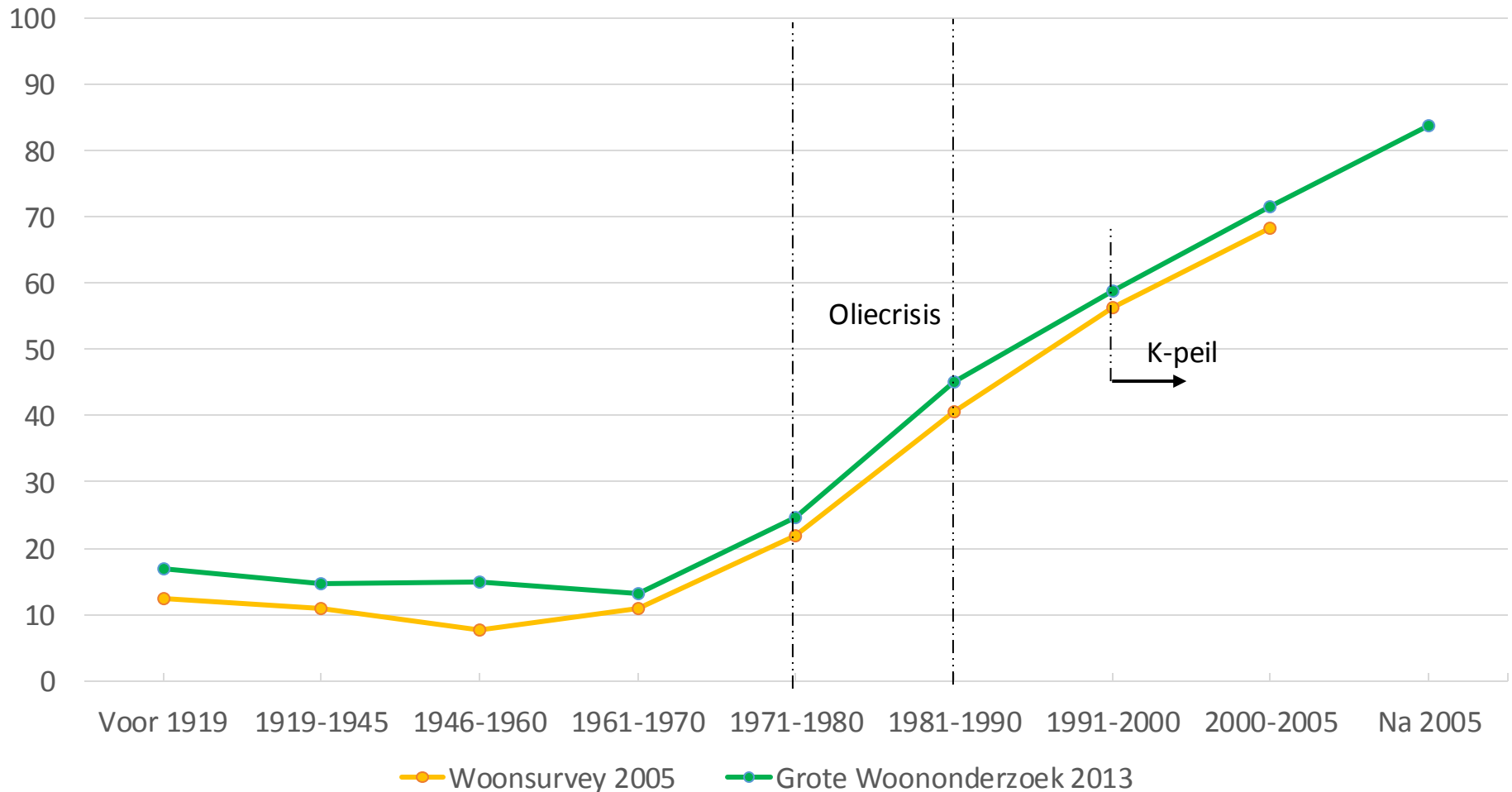
Aandeel woningen waar muurisolatie (bijna) overal aanwezig is naar bouwperiode, in %, Vlaanderen, 2005 en 2013

Bron: Woonsurvey 2005 en Grote Woononderzoek 2013

Bouwperiode – vloerisolatie

Aandeel woningen waar vloerisolatie (bijna) overal aanwezig is naar bouwperiode, in %, Vlaanderen, 2005 en 2013

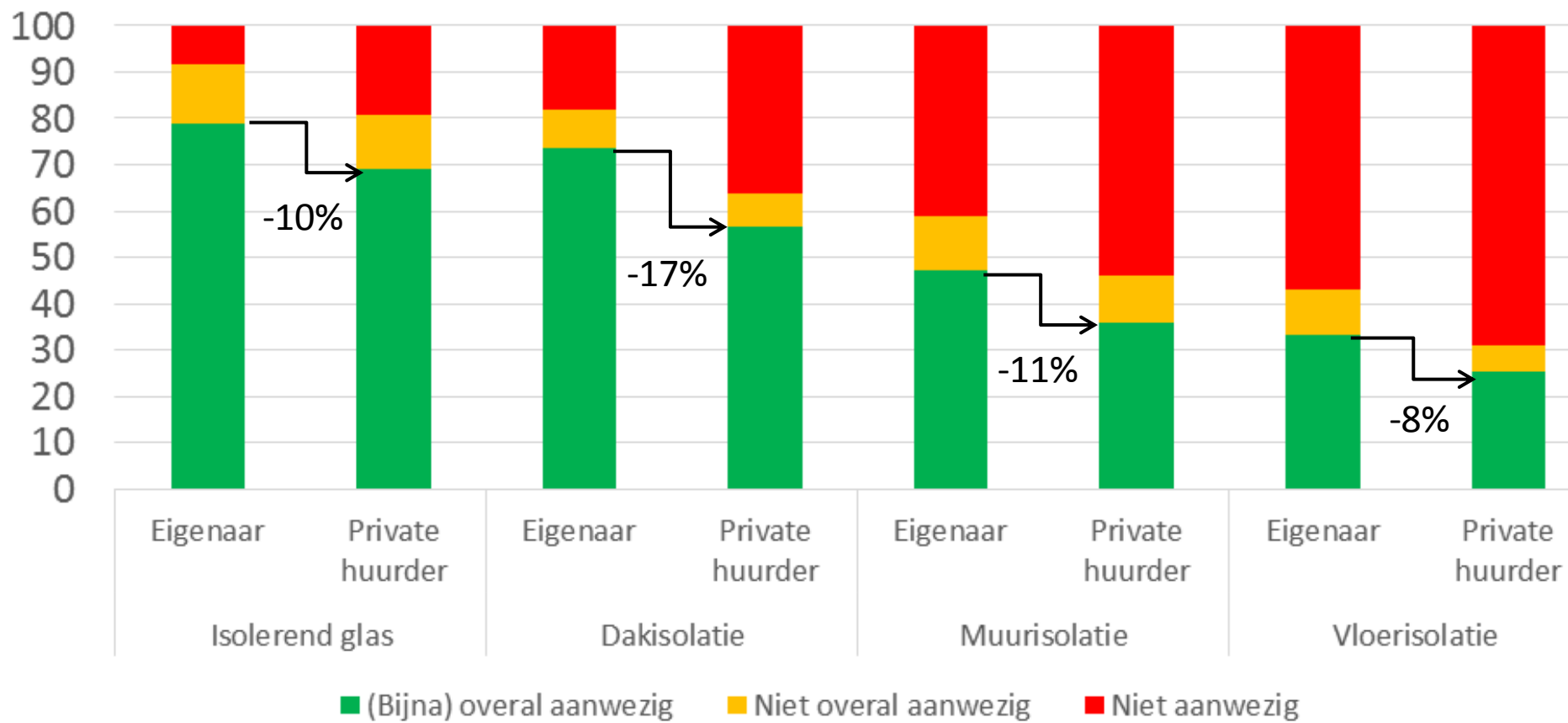
Bron: Woonsurvey 2005 en Grote Woononderzoek 2013

Niet iedereen heeft een even goede woning.

Eigendomsstatuut - isolatie

Isolatie van de woningen naar eigendomsstatuut, in %, Vlaanderen, 2013

Eigendomsstatuut – ketels

Aanwezigheid label bij ketels

Gasketels
58%

- Eigenaars: 61%
- Private huur: 51%

Stookolieketels
29%

- Eigenaars: 30%
- Private huur: 19%

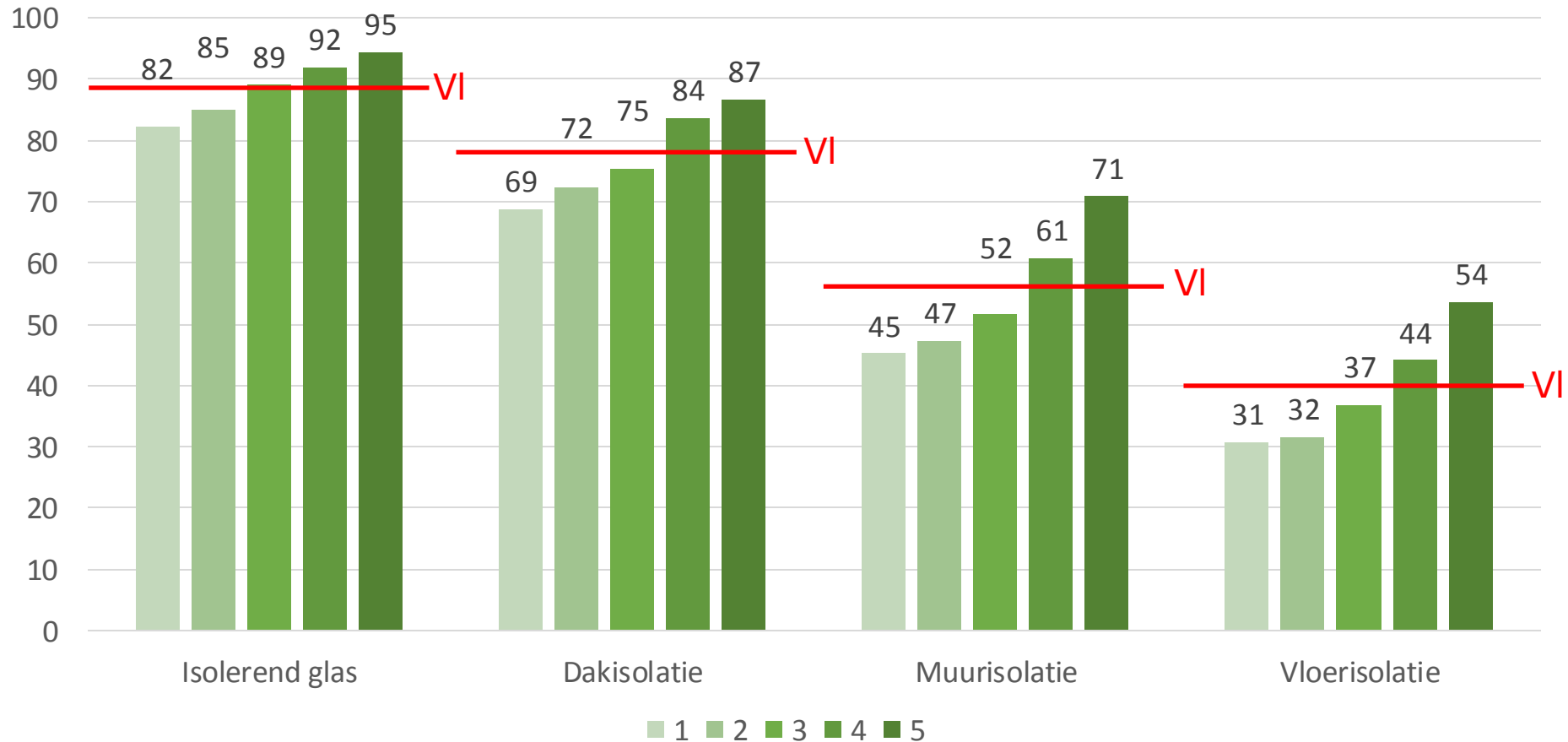
Eigendomsstatuut – duurzame energie

	Eigenaars	Private huurders
Zonnepanelen	10,6%	1,1%
Zonnecollectoren	2,2%	0,6%
Warmtepompen	1,4%	0,1%

Inkomensklasse – isolatie

Volledig of gedeeltelijke isolatie van de woningen naar inkomen, in %, Vlaanderen, 2013

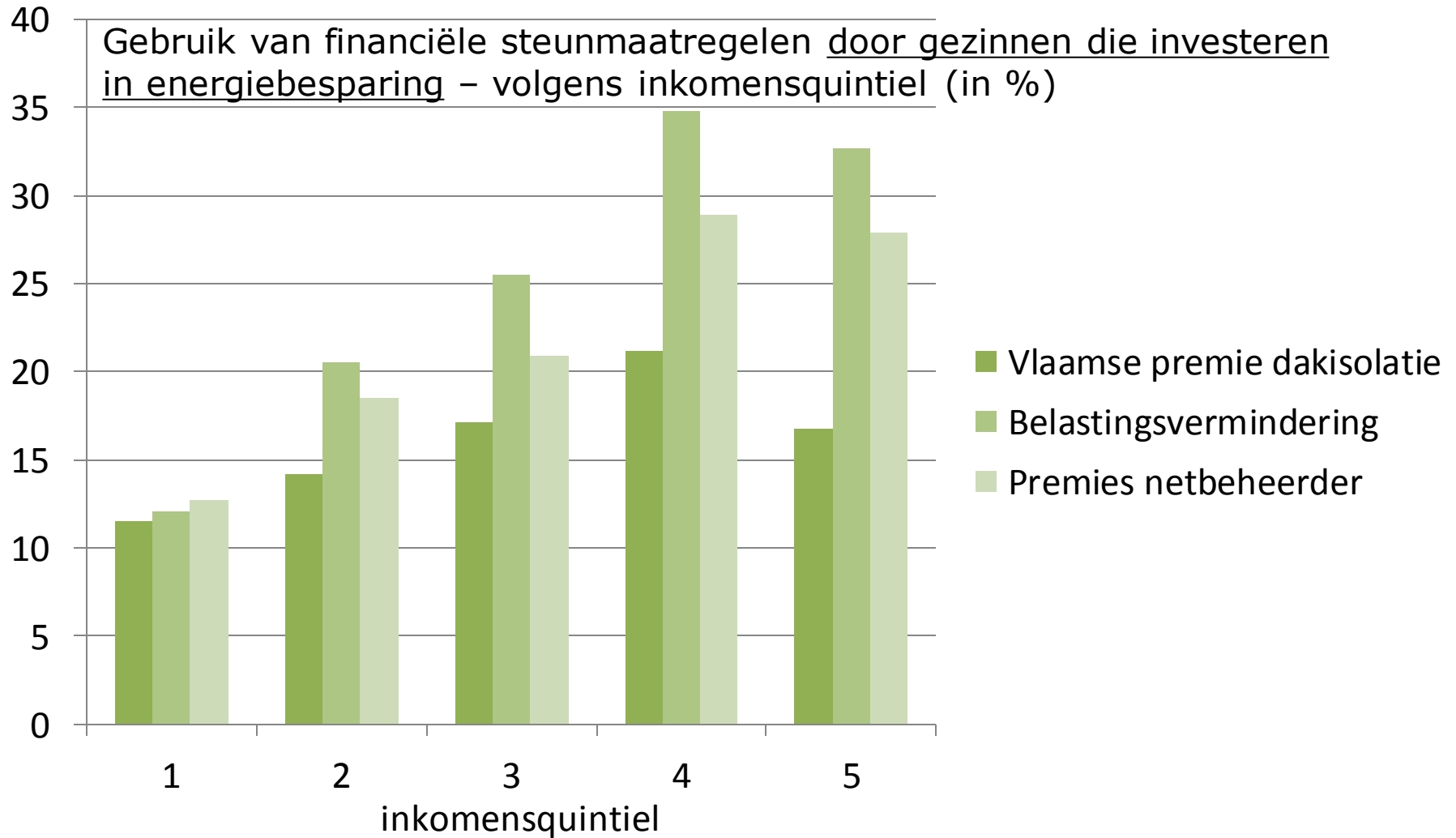
Socio-economisch - duurzame energie

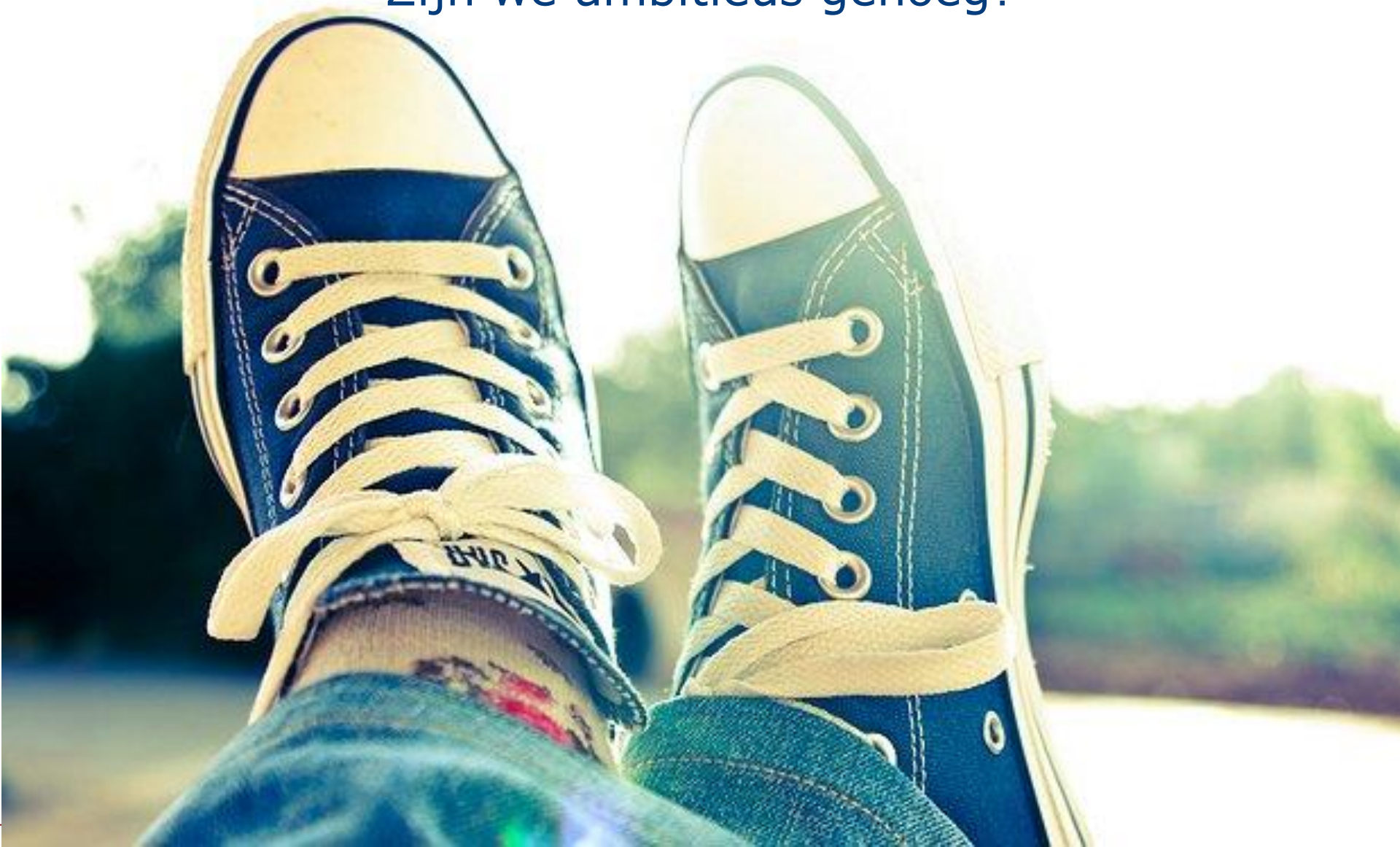
Gemiddelde toepassing duurzame energie
= 9%

- Inkomensquintiel 4 en 5: 12%
- Teverkgestelden: 13%
  - 2 werkenden in het huishouden: 19%
- Opleidingsniveau hoger onderwijs: 14%
- Koppels met kind(eren): 17%

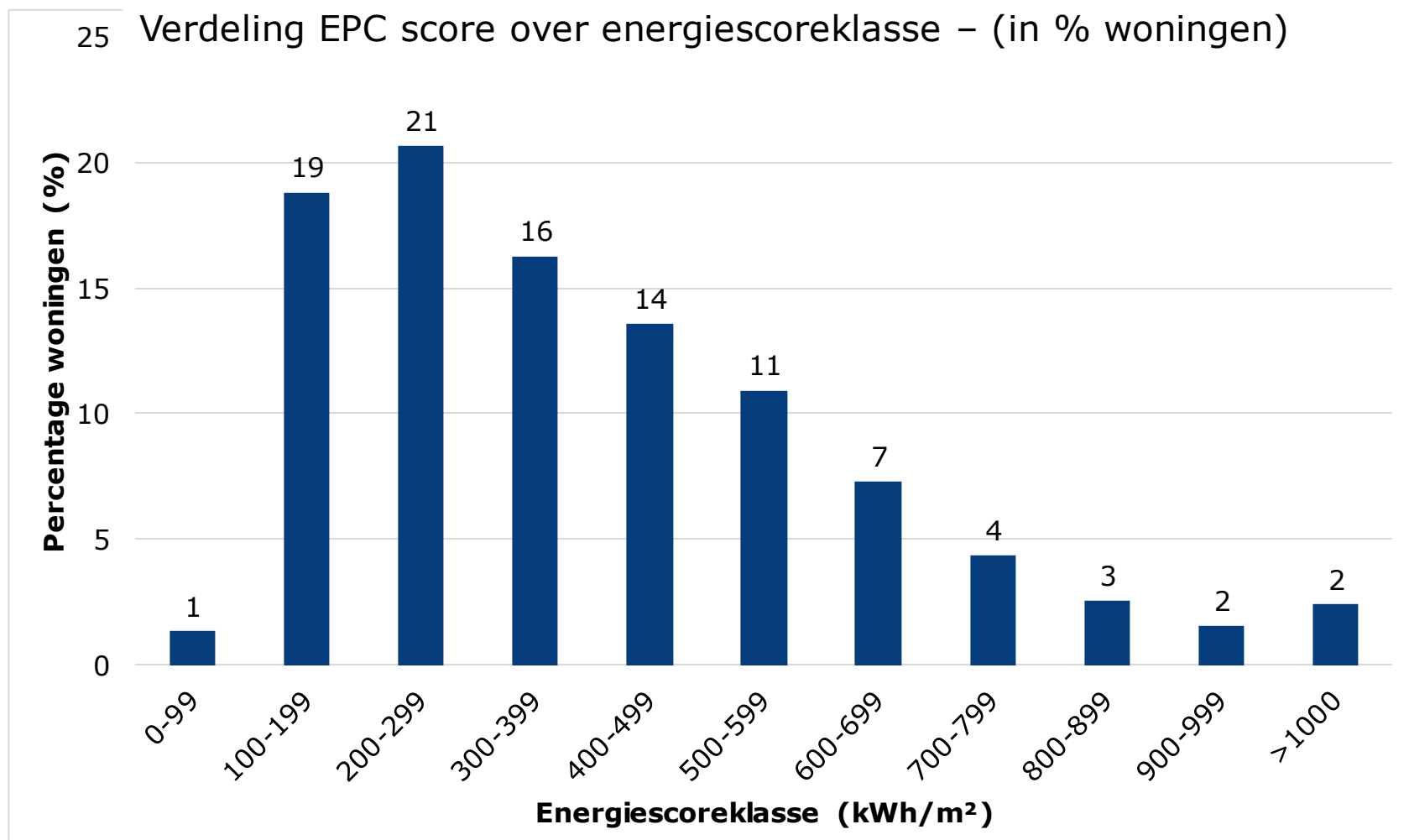
Inkomensklasse – gebruik subsidies

Zijn we ambitieus genoeg?

Langetermijn doelstellingen

Renovatiepact: woningen renoveren tot 100-110kWh/m² tegen 2050

Langetermijn doelstellingen

Renovatiepact: woningen renoveren tot 100-110kWh/m² tegen 2050

Een rekensommetje:

Jaarlijks verbruik 100-110kWh per m² vloeroppervlakte

Gemiddeld vloeroppervlakte voor eengezinswoningen 170m²

Gemiddeld vloeroppervlakte voor appartementen 90m²

→ Jaarlijks verbruik

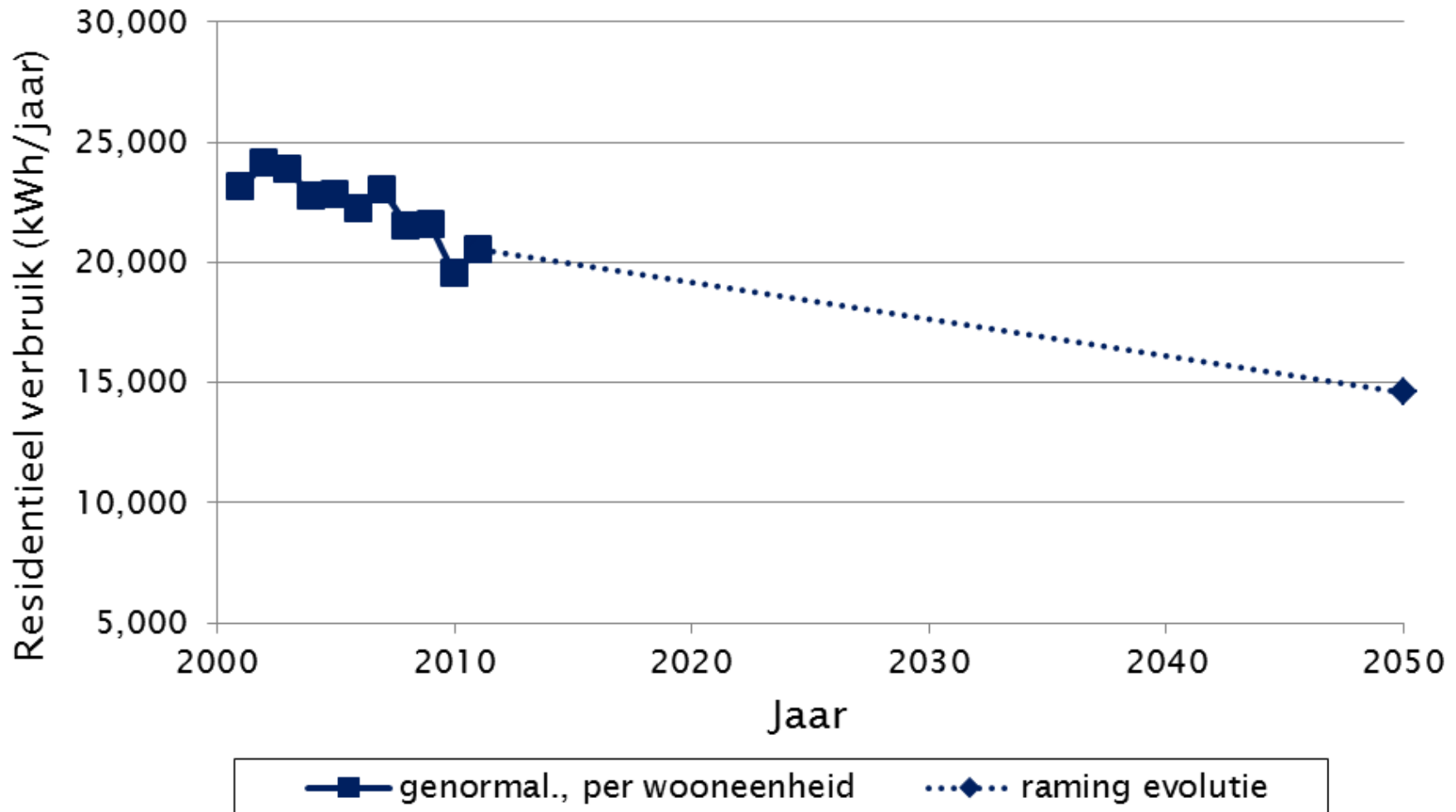
17.000kWh $\approx$ 1.700 l stookolie $\approx$ 1.700m³ gas voor een woning

9.000kWh $\approx$ 900 l stookolie $\approx$ 900m³ gas voor een appartement

Momenteel 70% eengezinswoningen en 30% appartementen in Vlaanderen

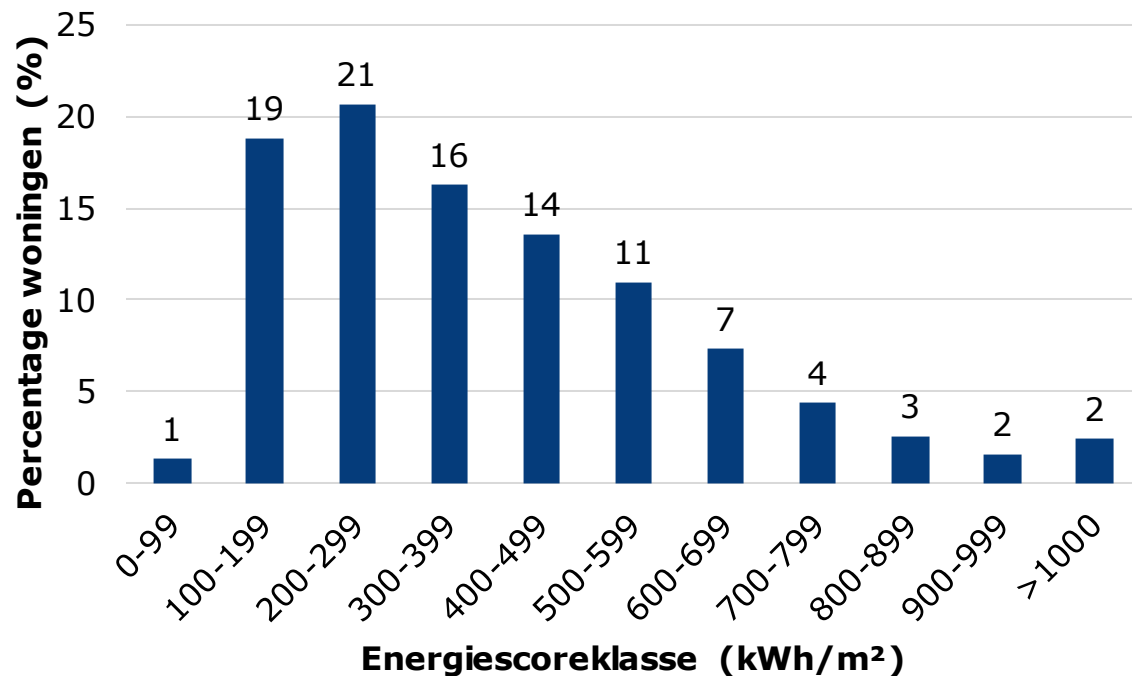
→ gemiddeld $\pm$ 15.000kWh $\approx$ 1.500 l stookolie $\approx$ 1.500m³ gas

Evolutie energieverbruik in woningen

Waarom riskeert de winst zo klein te zijn?

Oude woningen verbruiken in praktijk minder dan berekend, om te hoge factuur te vermijden, maar zijn ook niet comfortabel.

Bij energierenovatie wordt deel van de inspanning omgezet naar comfortverhoging en deel naar effectieve energiebesparing = reboundeffect

Risico dat woningen comfortabeler zullen zijn, maar slechts beperkt energiezuiniger.

A young girl with blonde hair, wearing a white dress and brown shoes, is climbing a rocky hillside. She is seen from behind, and her right leg is raised as she steps onto a higher rock. The background shows more rocks and some sparse vegetation under bright sunlight.

Hoe moeilijk maken we het voor onze (klein)kinderen?

Als onze inspanningen te beperkt zijn, maken we het de volgende generatie extra moeilijk om de volgende stap te zetten.
= lock-in effect

Dank voor uw aandacht

---

*"The greatest threat to
our planet is to believe
that someone else will
save it."*

Robert Swan